

Ramar för utgiftsområdena 20 och 23

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 30 september 2003 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för år 2004 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2004, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten för åren 2005 och 2006, låneramar (yrkandena 1–17 och 27–40) jämte motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser utgiftsområdena Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20) samt Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23). I anslutning till yttrandet behandlas även vissa följdmotioner.

Utgiftsområde 20

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2004 skall fastställas till 3 770 566 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för åren 2005 och 2006. Regeringen beräknar utgifterna till 3 687 respektive 3 710 miljoner kronor.

Ramen för utgiftsområdet 2004 jämförd med beräkningen i 2003 års ekonomiska vårproposition minskar med 36 miljoner kronor. Detta förklaras framför allt av att 25 miljoner kronor överförs till utgiftsområde 23. Medlen avser ökade insatser för biotopskydd inom skogsbruket. I förhållande till anvisade medel år 2003 ökar utgifterna med 559 miljoner kronor år 2004. Förändringen förklaras huvudsakligen av de satsningar som riksdagen beslutat med anledning av regeringens proposition Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02:MJU03, rskr. 2001/02:36). Den konsekvensberäknade ramen för år 2006 är 61 miljoner kronor lägre än den föreslagna ramen för år 2004. Detta beror främst på att tidsbegränsade satsningar upphör efter år 2004.

Förslag till andra nivåer för ramen för utgiftsområde 20 läggs fram i partimotioner (m), (fp), (kd) och (c).

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi239 yrkande 6 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2004 skall fastställas till ett belopp som är 970 200 000 kr lägre än regeringens förslag. För budgetåren 2005 och 2006 föreslås i motionens yrkande 7 (delvis) en beräknad ram som är 971 respektive 973 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Enligt Moderata samlingspartiet behövs det nya mer effektiva metoder i arbetet för att bevara den biologiska mångfalden. En större andel av den skyddsvärda marken bör skyddas och vårdas genom att s.k. skötselkontrakt tecknas. Behovet av att köpa in skyddsvärd mark minskar därmed samtidigt som bevarandearbetet blir mer effektivt. För att finansiera arbetet med att bevara den biologiska mångfalden föreslås att en fond om en miljard kronor inrättas senast år 2007. Fonden bör vara öppen för donationer. I arbetet att sanera förorenade markområden är det viktigt att prioritera de områden som är miljö- och hälsofarliga. För att kunna göra nödvändiga prioriteringar behövs vetenskapliga riskbedömningar av saneringsobjektens farlighet för människa och miljö. Sverige skall aktivt arbeta för införandet av ett effektivt EU-system för handel med utsläppsrätter vad gäller koldioxid. I förlängningen eftersträvas ett globalt system för handel med utsläppsrätter för att effektivt minska utsläppen av växthusgaser.

I Folkpartiets partimotion Fi240 yrkande 8 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2003 skall fastställas till ett belopp som är 275 000 000 kr lägre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkande 9 (delvis) bör den beräknade ramen för åren 2005 och 2006 uppgå till ett belopp som är 50 respektive 50 miljoner kronor högre än regeringsförslaget. Enligt Folkpartiet måste ambitionen att nå ett hållbart samhälle bli mer än bara ord. Det är dags att tillsätta en hållbarhetskommission med uppgift att finna de systemfel som motverkar hållbar utveckling. Folkpartiets grundsyn är att man inom miljöområdet, liksom inom andra områden, skall undvika riktade stödåtgärder som ofta leder till ökad byråkrati och krångliga regler. Utgångspunkten skall istället vara att den som förorenar betalar. Därför motsätter sig Folkpartiet ett riktat stöd till klimatinvesteringar. Det är av central betydelse att Sverige är pådrivande i det internationella miljösamarbetet och därför bör ytterligare medel tillföras denna verksamhet. Vidare föreslås ökade anslag till miljöforskning. Situationen i Östersjön är ytterst allvarlig med ökande hot från oljekatastrofer och torskbestånd som minskar dramatiskt. Mot den bakgrunden föreslås att ett särskilt Östersjökonto inrättas.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion Fi241 en minskning av ramen för budgetåret 2004 med 210 000 000 kr (yrkande 5 delvis). För budgetåren 2005 och 2006 bör den beräknade ramen minskas med 370 respektive 370 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 7 delvis). Kristdemokraterna anser att miljöpolitiken måste präglas av en helhetssyn, där människan ingår i ett nära samspel med naturen utan att förbruka dess livsuppehållande resurser. Miljöhänsyn och miljöpolitik kan inte avgränsas

till någon specifik sektor utan måste inkluderas i beslutsunderlaget inom alla politikområden. För att komma till rätta med miljöproblemen har Sveriges riksdag antagit 15 nationella miljökvalitetsmål. Det övergripande syftet är att överlämna ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kristdemokraterna prioriterar satsningar på de miljökvalitetsmål som i dagsläget bedöms vara svårast att uppnå. Därför anvisas extra medel till klimatinvesteringar för år 2004. För att genomföra sanering av förorenade naturområden föreslås att detta anslag tillförs ytterligare medel utöver regeringens förslag. Kristdemokraterna vill också betona vikten av en sammanhållen sjö- och skogsmarkskalkning och föreslår därför att nya medel tillförs kalkning av skogsmark. I Kristdemokraternas utgiftsmotion för utgiftsområde 23 återfinns satsningar för att hindra näringsläckaget från jordbruket till hav, sjöar och vattendrag. De medel som anslås för biologisk mångfald i skogen skall fördelas till olika typer av åtgärder. Arbetet bör bedrivas dels genom att staten köper in mark för att ta den ur produktion, dels genom frivilliga överenskommelser i form av naturvårdsavtal. Avsättning av nyckelbiotoper bör föregås av en grundlig inventering för att öka träffsäkerheten i de ekologiska bedömningarna. Kristdemokraterna föreslår ett något långsammare genomförande av statliga markuppköp, effektivisering av administrationen och en högre andel frivilliga avsättningar samtidigt som en avvägning görs mellan miljömålet och produktionsmålet.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi242 yrkande 3 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2004 ökas med 235 150 000 kr. För budgetåren 2005 och 2006 föreslås en beräknad ram som är 604 respektive 1 188 miljoner kronor högre än vad regeringen förordat (yrkande 3 delvis). Enligt Centerpartiet blir det utan tillväxt inte möjligt att sanera miljöskador och kretsloppsanpassa samhället. Utan ett hållbart samhälle försämrar vi möjligheterna för tillväxt och ett sunt utnyttjande av naturresurser och människor. För att tillväxten ska kunna ske utan att skada människors hälsa eller miljön, krävs att politiken är tydlig med att förhindra det. En långsiktigt hållbar tillväxt kräver nytänkande. Miljöarbetet är långsiktigt och en god ekonomisk investering i framtiden. Därför krävs en miljödriven tillväxt om vi långsiktigt skall bli rika. Centerpartiet vill göra kraftiga satsningar på att hejda klimatförändringarna. För att klara uppsatta mål behövs en effektiv skatteväxling och fortsatta bidrag till KLIMP-projekt. Satsningar som har effekter på utsläppen av växthusgaser, ger ränteåterbäring i framtiden. Vi vill bevara den biologiska mångfalden med hjälp av långsiktiga skötselavtal och möjliggöra saneringar av förorenade markområden. Andra skall inte betala för vårt dåliga miljösamvete. En stor del av Sveriges bistånd bör styras om till miljöbistånd. Miljöbiståndet avser t.ex. åtgärder inom Östersjöns avvattningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet vill för sin del anföra följande. Utgiftsområdet omfattar 13 anslag fördelade på två politikområden. Politikområdet Miljöpolitik omfattar bl.a. verksamhet som avser naturvård och biologisk mångfald, vatten- och luftvård, avfallsfrågor, miljöskydd, kemikaliekontroll, miljöövervakning, strålskydd och internationellt miljösamarbete. Vidare ingår del

av politikområdet Forskningspolitik. Miljöpolitiken är en viktig del i arbetet för hållbar utveckling och som regeringen anför utgörs grunden för den nationella miljöpolitiken av arbetet med de av riksdagen antagna 15 miljökvalitetsmålen. Arbetet med miljömålen syftar till ett ekologiskt hållbart Sverige. Som framgår av propositionen görs en kraftfull satsning på naturvård under de kommande åren. Vidare uppmärksammas obalansen i havens ekosystem och ekologiskt hållbara sjöar och vattendrag. Den nationella klimatpolitiken kommer även fortsättningsvis att vara högt prioriterad och av central betydelse i arbetet för en hållbar utveckling. Sveriges arbete med att förändra EU:s gemensamma kemikaliepolitik har fortsatt prioritet. Stöd till kommunala investeringar för att minska utsläppen av växthusgaser, KLIMP, fortsätter. I propositionen föreslår regeringen en minskad ram för utgiftsområdet år 2004 jämförd med beräkningen i 2003 års ekonomiska vårproposition med 36 miljoner kronor. Huvuddelen av denna minskning förklaras av den överföring på 25 miljoner kronor som görs till utgiftsområde 23 för ökade insatser för biotopskydd inom skogsbruket. Utgifterna ökar med 559 miljoner kronor år 2004 i förhållande till anvisade medel år 2003. Förändringen förklaras huvudsakligen av de satsningar som riksdagen beslutat med anledning av regeringens proposition Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02: MJU03, rskr. 2001/02:36). Den konsekvensberäknade ramen för år 2006 är 61 miljoner kronor lägre än den föreslagna ramen för år 2004. Detta beror främst på att tidsbegränsade satsningar upphör efter sistnämnda år.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om att ramen för utgiftsområde 20 skall fastställas till 3 770 566 000 kr för budgetåret 2004 och avstyrker motionerna Fi239 (m) yrkande 6, Fi240 (fp) yrkande 8, Fi241 (kd) yrkande 5 och Fi242 (c) yrkande 3 i denna del.

Utskottet anser vidare att regeringens förslag beträffande de beräknade utgifterna för budgetåren 2005 och 2006 såvitt gäller utgiftsområde 20 bör tillstyrkas och att motionerna Fi239 (m) yrkande 7, Fi240 (fp) yrkande 9, Fi241 (kd) yrkande 7 och Fi242 (c) yrkande 3 därmed bör avstyrkas i denna del.

Utgiftsområde 23

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2004 skall fastställas till 14 278 732 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för åren 2005 och 2006. Regeringen beräknar utgifterna till 14 467 respektive 14 409 miljoner kronor.

Ramen för utgiftsområdet år 2004 jämförd med beräkningen i 2003 års ekonomiska vårproposition ökar med 111 miljoner kronor. Detta förklaras huvudsakligen av satsningar på forskning och utvecklingsverksamhet avseende ekologisk produktion samt fiske- och viltvård. Därutöver överförs 25

miljoner kronor till utgiftsområdet från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Medlen avser ökade insatser för biotopskydd inom skogsbruket. I förhållande till anvisade medel år 2003 ökar utgifterna med 3 992 miljoner kronor år 2004. Förutom ovanstående satsningar förklaras förändringen huvudsakligen av den från år 2003 till år 2002 tidigarelagda utbetalningen av arealstödsersättningar. Den konsekvensberäknade ramen för år 2006 är 130 miljoner kronor högre än den föreslagna ramen för år 2004. Detta beror främst på ökade obligatoriska EU-stöd.

Förslag till andra nivåer för ramen för utgiftsområde 20 läggs fram i partimotioner (m), (fp), (kd) och (c).

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi239 yrkande 6 (delvis) att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2004 fastställs till ett belopp som är 313 560 000 kr lägre än regeringens förslag. För budgetåren 2005 och 2006 föreslås i motionens yrkande 7 (delvis) en beräknad ram som är 338 respektive 158 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Enligt Moderata samlingspartiet belastas den svenska livsmedelsproduktionen med skatter på produktionsmedlen som är avsevärt högre än omvärldens. Skatten på den diesel som förbrukas i näringen måste sänkas och skatterna på växtnäring och växtskyddsmedel bör avskaffas. Därmed behövs inget anslag för återföring av del av dessa skattemedel. Svenskt djurskydd håller hög standard i ett internationellt perspektiv. En ny dyr myndighet behöver inte inrättas. Det finns en risk att detta får till följd att ytterligare svenska särregler kommer att försvåra för den svenska livsmedelsproduktionen. Inte heller behöver den verksamhet som Livsmedelsekonomiska institutet bedriver ske i en speciell myndighet. Dessa myndigheter bör därför avskaffas. Staten skall inte ha till uppgift att marknadsföra eller stimulera konsumtionen av en viss typ av livsmedel. Detta skall skötas av marknaden utan statlig inblandning. Mot denna bakgrund föreslås att anslaget till ekologisk produktion slopas.

I Folkpartiets partimotion Fi240 yrkande 8 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2003 fastställs till ett belopp som är 286 000 000 kr lägre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkande 9 (delvis) bör den beräknade ramen för åren 2005 och 2006 uppgå till ett belopp som är 304 respektive 102 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget. Enligt Folkpartiet bör jordbruket ses som en näring bland alla andra. Den viktigaste åtgärden för ett livskraftigt jordbruk är att främja en bra småföretagarpolitik. En levande landsbygd är i grunden beroende av tillväxt och nyföretagande. Folkpartiet vill driva en jordbrukspolitik där man går från direktbidrag till jordbruket, till att betala bönderna för den samhällsnytta de gör. Folkpartiet vill anslå mer medel än regeringen till åtgärder inom djurskydd och djurhälsovård. Vidare avsätts ytterligare medel för konsumentpolitiska åtgärder vad gäller livsmedelshanteringen. Folkpartiet anser vidare att Jordbruksverket bör omvandlas till en mindre enhet med fokus på en bred landsbygdsutveckling. Ökade resurser beräknas för Sveriges lantbruksuniversitet och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbygge. Med hänsyn till fiskets utsatta situation bör ytterligare medel tillföras Fiskeriverket.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion Fi241 en ökning av ramen för budgetåret 2004 med 276 000 000 kr (yrkande 5 delvis). För budgetåren 2005 och 2006 bör den beräknade ramen ökas med 248 respektive 248 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 7 delvis). Kristdemokraternas inriktning för jordbruket syftar till fortsatt användning av åkermarken för livsmedelsproduktion eller produktion som enkelt kan ställas om till livsmedelsproduktion. De anslagsförändringar som föreslås syftar till att förbättra det svenska jordbrukets konkurrenskraft i förhållande till omvärlden. Skatter och avgifter, bl.a. dieselskatten föreslås harmoniseras med övriga EU-länder. Detta bedöms vara en förutsättning för att jordbruket skall finnas kvar som basnäring i hela landet och därmed för bevarandet av den öppna landskapsbilden samt möjliggöra ett fullt utnyttjande av befintliga EU-ersättningar. Kristdemokraterna anser att den skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel som jordbruket betalar skall återgå till jordbruksnäringen i form av finansiering av jordbruksforskning, åtgärder för att minska växtnäringens förluster och till stöd för utveckling av en mer miljöanpassad jordbruksverksamhet. Kristdemokraterna vill också tillskjuta jordbruket ytterligare resurser till en rad åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Dessa åtgärder motiveras bl.a. av att utfallet av Sveriges förhandlingar inom EU utfallit till det svenska jordbrukets nackdel. Förenklade regelverk leder vidare till minskat medelsbehov för Jordbruksverket och neddragningar av distriktsvet-
erinärorganisationens överkapacitet möjliggör ytterligare besparingar. Extra resurser föreslås anvisas till ett återupprättande av skördeskadeersättningen och därutöver föreslås på grund av Norrlandsjordbrukets utsatta situation särskilda stödåtgärder. Ett nytt anslag föreslås för att finansiera ersättning åt avbytartjänster i jordbruket. För att kompensera för de höga energiskatterna föreslås att ett nytt anslag inrättas för stöd till växthusnäringen. Vidare föreslås ett ökat stöd till miljöförbättrande åtgärder i jordbruket samt till bekämpning av djursjukdomar. Stödet till rennäringen har de senaste åren varit underdimensionerat, varför Kristdemokraterna föreslår en höjning av anslaget. Även ersättningarna för viltskador höjs ytterligare för att motsvara de behov som livskraftiga rovdjursstammar medför.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi242 yrkande 3 (delvis) att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2004 ökas med 210 000 000 kr. För budgetåren 2005 och 2006 föreslås en beräknad ram som är 210 respektive 210 miljoner kronor högre än vad regeringen förordat (yrkande 3 delvis). Centerpartiet föreslår ökade anslag bl.a. till åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Vidare bör ytterligare medel tillföras forskningen avseende miljöförbättringar inom jordbruket och ekologisk produktion.

Miljö- och jordbruksutskottet vill för sin del anföra följande. Utgiftsområdet omfattar 38 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande politikområdet är Livsmedelspolitik som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Som framgår av pro-

positionen föreslås för budgetåret 2004 att sammanlagt 14,3 miljarder kronor anslås för utgiftsområdet. Ungefär 60 % av utgifterna finansieras från EU-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör landsbygdsprogrammet och strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige. Som regeringen redovisar i propositionen ökar ramen för utgiftsområdet år 2004 jämförd med beräkningen i 2003 års ekonomiska vårproposition med 111 miljoner kronor. Huvudsakligen förklaras detta av satsningar på forskning och utvecklingsverksamhet avseende ekologisk produktion samt fiske- och viltvård. Vidare överförs 25 miljoner kronor till utgiftsområdet från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Denna överföring möjliggör ökade insatser för biotopskydd inom skogsbruket. I förhållande till anvisade medel år 2003 ökar utgifterna med 3 992 miljoner kronor år 2004. Förutom ovanstående satsningar förklaras förändringen huvudsakligen av den från år 2003 till år 2002 tidigarelagda utbetalningen av arealstödsersättningar. Den 130 miljoner kronor högre konsekvensberäknade ramen för år 2006 jämfört med den föreslagna ramen för år 2004 beror främst på ökade obligatoriska EU-stöd.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om att ramen för utgiftsområde 23 skall fastställas till 14 278 732 000 kr för budgetåret 2004 och avstyrker motionerna Fi239 (m) yrkande 6, Fi240 (fp) yrkande 8, Fi241 (kd) yrkande 5 och Fi242 (c) yrkande 3 i denna del.

Utskottet anser vidare att regeringens förslag beträffande de beräknade utgifterna för budgetåren 2005 och 2006 såvitt gäller utgiftsområde 20 bör tillstyrkas och att motionerna Fi239 (m) yrkande 7, Fi240 (fp) yrkande 9, Fi241 (kd) yrkande 7 och Fi242 (c) yrkande 3 därmed bör avstyrkas i denna del.

Stockholm den 23 oktober 2003

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Lennart Fremling (fp), Rune Berglund (s), Sven Gunnar Persson (kd), Christina Axelsson (s), Carina Ohlsson (s), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Nilsson (s), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Sven-Erik Sjöstrand (v) och Hans Stenberg (s).

Avvikande mening

1. Utgifternas fördelning på utgiftsområden

Catharina Elmsäter-Svärd (m), Bengt-Anders Johansson (m) och Cecilia Widegren (m) anför:

Utgiftsområde 20

Enligt Moderata samlingspartiet behövs det nya mer effektiva metoder i arbetet för att bevara den biologiska mångfalden. Ytterst bevarar den enskilde markägaren den biologiska mångfalden bättre än staten. En större andel av den skyddsvärda marken bör skyddas och vårdas genom att s.k. skötselkontrakt tecknas. Behovet av att köpa in skyddsvärd mark minskar därmed samtidigt som bevarandearbetet blir mer effektivt. För att finansiera arbetet med att bevara den biologiska mångfalden föreslås att en fond om en miljard kronor inrättas senast år 2007. Fonden bör vara öppen för donationer. I arbetet med att sanera förorenade markområden är det viktigt att prioritera de områden som är miljö- och hälsofarliga. För att kunna göra nödvändiga prioriteringar behövs vetenskapliga riskbedömningar av saneringsobjektens farlighet för människa och miljö. Sverige skall aktivt arbeta för införandet av ett effektivt EU-system för handel med utsläppsrätter vad gäller koldioxid. I förlängningen eftersträvas ett globalt system för handel med utsläppsrätter för att effektivt minska utsläppen av växthusgaser. Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi239 yrkandena 6 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 970 200 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås minskas med 971 respektive 973 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt vår mening belastas den svenska livsmedelsproduktionen med skatter på produktionsmedlen som är avsevärt högre än omvärldens. Skatten på den diesel som förbrukas i näringen måste sänkas till 53 öre och skatterna på växtnäring och växtskyddsmedel bör avskaffas. Därmed behövs inget anslag för återföring av del av dessa skattemedel. Svenskt djurskydd håller hög standard i ett internationellt perspektiv. En ny dyr myndighet behöver inte inrättas. Det finns en risk att detta får till följd att ytterligare svenska särregler kommer att försvåra för den svenska livsmedelsproduktionen. Inte heller behöver den verksamhet som Livsmedelsekonomiska institutet bedriver ske i en speciell myndighet. Dessa myndigheter bör därför avskaffas. Staten skall inte ha till uppgift att marknadsföra eller stimulera konsumtionen av en viss typ av livsmedel. Detta skall skötas av marknaden utan statlig inblandning. Mot denna bakgrund föreslås att anslaget till ekologisk produktion slopas. Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi239 yrkandena 6 (delvis) och 7

(delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 313 560 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås minskas med 338 respektive 158 miljoner kronor.

2. Utgifternas fördelning på utgiftsområden

Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp) anför:

Utgiftsområde 20

Enligt Folkpartiets måste ambitionen att nå ett hållbart samhälle bli mer än bara ord. Folkpartiet tycker att det är dags att tillsätta en hållbarhetskommission med uppgift att finna de systemfel som motverkar hållbar utveckling. Folkpartiets grundsyn är att man inom miljöområdet, liksom inom andra områden, skall undvika riktade stödåtgärder som ofta leder till ökad byråkrati och krångliga regler. Utgångspunkten skall i stället vara att den som förorenar betalar. Därför motsätter sig Folkpartiet ett riktat stöd till klimatinvesteringar. Det är av central betydelse att Sverige är pådrivande i det internationella miljösamarbetet och därför bör ytterligare medel tillföras denna verksamhet. Vidare föreslås ökade anslag till miljöforskning. Situationen i Östersjön är ytterst allvarlig med ökande hot från oljekatastrofer och torskbestånd som minskar dramatiskt. Mot den bakgrunden föreslås att ett särskilt Östersjö-konto inrättas. Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi240 yrkandena 8 (delvis) och 9 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 275 000 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås ökas med 50 respektive 50 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt Folkpartiet bör jordbruket ses som en näring bland alla andra. Den viktigaste åtgärden för ett livskraftigt jordbruk är att främja en bra småföretagarpolitik. En levande landsbygd är i grunden beroende av tillväxt och nyföretagande. Folkpartiet vill driva en jordbrukspolitik, där man går från direktbidrag till jordbruket till att betala bönderna för den samhällsnytta de gör. Folkpartiet vill anslå mer medel än regeringen till åtgärder inom djurskydd och djurhälsovård. Vidare avsätts ytterligare medel för konsumentpolitiska åtgärder vad gäller livsmedelshanteringen. Folkpartiet anser vidare att Jordbruksverket bör omvandlas till en mindre enhet med fokus på en bred landsbygdsutveckling. Ökade resurser beräknas för Sveriges lantbruksuniversitet och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbygge. Med hänsyn till fiskets utsatta situation bör ytterligare medel tillföras Fiskeriverket. Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi240 yrkandena 8 (delvis) och 9 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 286 000 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för

budgetåren 2005 och 2006 föreslås minskas med 304 respektive 102 miljoner kronor.

3. Utgifternas fördelning på utgiftsområden

Sven Gunnar Persson (kd) anför:

Utgiftsområde 20

Kristdemokraterna anser att miljöpolitiken måste präglas av en helhetssyn, där människan ingår i ett nära samspel med naturen utan att förbruka dess livsuppehållande resurser. Miljöhänsyn och miljöpolitik kan inte avgränsas till någon specifik sektor utan måste inkluderas i beslutsunderlaget inom alla politikområden. För att komma till rätta med miljöproblemen har Sveriges riksdag antagit 15 nationella miljökvalitetsmål. Det övergripande syftet är att överlämna ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kristdemokraterna prioriterar satsningar på de miljökvalitetsmål som i dagsläget bedöms vara svårast att uppnå. Därför anvisas extra medel till klimatinvesteringar för år 2004. För att genomföra sanering av förorenade naturområden föreslås att detta anslag tillförs ytterligare medel utöver regeringens förslag. Kristdemokraterna vill också betona vikten av en sammanhållen sjö- och skogsmarkskalkning och föreslår därför att nya medel tillförs kalkning av skogsmark. I Kristdemokraternas utgiftsmotion för utgiftsområde 23 återfinns satsningar för att hindra näringsläckaget från jordbruket till hav, sjöar och vattendrag. De medel som anslås för biologisk mångfald i skogen skall fördelas till olika typer av åtgärder. Arbetet bör bedrivas dels genom att staten köper in mark för att ta den ur produktion, dels genom frivilliga överenskommelser i form av naturvårdsavtal. Avsättning av nyckelbiotoper bör föregås av en grundlig inventering för att öka träffsäkerheten i de ekologiska bedömningarna. Kristdemokraterna föreslår ett något långsammare genomförande av statliga markuppköp, effektivisering av administrationen och en högre andel frivilliga avsättningar samtidigt som en avvägning görs mellan miljömålet och produktionsmålet. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi241 yrkandena 5 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 210 000 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås minskas med 370 respektive 370 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Kristdemokraternas inriktning för jordbruket syftar till fortsatt användning av åkermarken för livsmedelsproduktion eller produktion som enkelt kan ställas om till livsmedelsproduktion. De anslagsförändringar som föreslås syftar till att förbättra det svenska jordbrukets konkurrenskraft i förhållande till omvärlden. Skatter och avgifter, bl.a. dieselskatten, föreslås harmoniseras med övriga EU-länder. Detta bedöms vara en förutsättning för att jordbruket skall finnas kvar som basnäring i hela landet och därmed för bevarandet av den

öppna landskapsbilden samt för att möjliggöra ett fullt utnyttjande av befintliga EU-ersättningar. Kristdemokraterna anser att den skatt på handelsgodset och bekämpningsmedel som jordbruket betalar skall återgå till jordbruksnäringen i form av finansiering av jordbruksforskning, åtgärder för att minska växtnäringens förluster och till stöd för utveckling av en mer miljöanpassad jordbruksverksamhet. Kristdemokraterna vill också tillskjuta jordbruket ytterligare resurser till en rad åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Dessa åtgärder motiveras bl.a. av att utfallet av Sveriges förhandlingar inom EU utfallit till det svenska jordbrukets nackdel. Förenklade regelverk leder vidare till minskat medelsbehov för Jordbruksverket och neddragningar av distriktsveterinärorganisationens överkapacitet möjliggör ytterligare besparingar. Extra resurser föreslås anvisas till ett återupprättande av skördeskadeersättningen och därutöver föreslås på grund av Norrlandsjordbrukets utsatta situation särskilda stödåtgärder. Ett nytt anslag föreslås för att finansiera ersättning åt avbytartjänster i jordbruket. För att kompensera för de höga energiskatterna föreslås att ett nytt anslag inrättas för stöd till växthusnäringen. Vidare föreslås ett ökat stöd till miljöförbättrande åtgärder i jordbruket samt till bekämpning av djursjukdomar. Stödet till rennäringen har de senaste åren varit underdimensionerat, varför Kristdemokraterna föreslår en höjning av anslaget. Även ersättningarna för viltskador höjs ytterligare för att motsvara de behov som livskraftiga rovdjursstammar medför. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi241 yrkandena 5 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 276 000 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås minskas med 248 respektive 248 miljoner kronor.

4. Utgifternas fördelning på utgiftsområden

Jan Andersson (c) anför:

Utgiftsområde 20

Enligt Centerpartiet blir det utan tillväxt inte möjligt att sanera miljöskador och kretsloppsanpassa samhället. Utan ett hållbart samhälle försämrar vi möjligheterna för tillväxt och ett sunt utnyttjande av naturresurser och människor. För att tillväxten skall kunna ske utan att skada människors hälsa eller miljön, krävs att politiken är tydlig med att förhindra det. En långsiktigt hållbar tillväxt kräver nytänkande. Miljöarbetet är långsiktigt och en god ekonomisk investering i framtiden. Därför krävs en miljödriven tillväxt om vi långsiktigt skall bli rika. Centerpartiet vill göra kraftiga satsningar på att hejda klimatförändringarna. För att klara uppsatta mål behövs en effektiv skatteväxling och fortsatta bidrag till KLIMP-projekt. Satsningar som har effekter på utsläppen av växthusgaser, ger ränteåterbäring i framtiden. Vi vill bevara den biologiska mångfalden med hjälp av långsiktiga skötselavtal och möjliggöra saneringar av förorenade markområden. Andra skall inte betala för vårt dåliga miljösamvete. En stor del av Sveriges bistånd bör styras om till miljöbistånd.

Miljöbiståndet avser t.ex. åtgärder inom Östersjöns avvattningsområde. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi242 yrkande 3 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 235 150 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås ökas med 604 respektive 1 188 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Centerpartiet föreslår ökade anslag bl.a. till åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Vidare bör ytterligare medel tillföras forskningen avseende miljöförbättringar inom jordbruket och ekologisk produktion. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi242 yrkande 3 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2004 med 210 000 000 kr. Den beräknade utgiftsramen för budgetåren 2005 och 2006 föreslås ökas med 210 respektive 210 miljoner kronor.

Särskilt yttrande

Pristöd till rennärningen

Catharina Elmsäter-Svärd (m), Bengt-Anders Johansson (m) och Cecilia Widegren (m) anför:

Inom ramen för anslaget 45:1 Främjande av rennärningen (utgiftsområde 23) ingår bl.a. ett pristöd till rennärningen enligt förordningen (1986:255) om pristillägg på renkött. Regeringen har i sitt budgetförslag för år 2004, med hänvisning till att pristillägget fått en allt mindre betydelse för den enskilde renägarens ekonomi och med hänsyn till det statsfinansiella läget föreslagit att pristillägget skall halveras. Vi anser att den föreslagna reduceringen av det kilorelaterade pristillägget på renkött är för stor i nu gällande situation. Enligt vår mening borde det vara möjligt att inom ramen för anslaget göra en sådan omfördelning att en halvering av pristillägget kan undvikas.